

TISZTELT HÖLGYEM, TISZTELT URAM!

Immár harmadik alkalommal ér az a megtiszteltetés, hogy átadhatok Önöknek egy olyan kiadványt, amely szándékunk szerint a mai Lengyelországról és Magyarországról szóló ismeretek egyfajta kompendiumaként szolgál, és egyúttal lehetővé teszi, hogy megismerjék a Waław Felczak Lengyel-Magyar Együtműködési Intézetnek tevékenységét, eredményeit.

Átköltve jól ismert latin mondást – nihil novi sine communi consensu – , amelyet az 1505-ös alkotmánnyal és a lengyelországi (nemesi) demokrácia kezdetével azonosítottak, azt kell mondanunk, hogy a 21. században a „semmit rólunk” azt jelenti, hogy „nem létezőnk”. A megbízható tudás és információ hiánya valójában megsemmisíti az alanyiságot és az államok, nemzetek vagy emberek közötti együttműködést.

A Felczak Intézet háromnyelvű portálja, a www.kurier.plus; a heti „Po Hejnale” című adások a Lengyel Rádió első csatornáján; a számos konferencia és találkozó; a „jóbarátok” nyelvének tanítása lengyelországi és magyarországi középiskolásoknak; a fiatalok megismertetése a környező világ kihívásaival a Vezetőképző Nyári Egyetemen; a versenyek, ösztöndíj-, kulturális és sportprogramok – mint például a Waław Felczak emlékére rendezett Kárpáti Futárverseny – és megannyi más kezdeményezés mind a valódi lengyel-magyar kapcsolatok és a jó közép-európai együttműködés építését szolgálják, amint azt a Konzervatívni noviny cseh napilappal és a Postoj szlovák portállal közösen vállalt számos közös vállalkozás is bizonyítja.

Mindez nem valósulhatott volna meg sok lengyelországi és magyarországi ember részvétele és támogatása nélkül, kezdve a Piotr Babinetz vezette Intézeti Tanács tagjaitól, számos magyarországi intézményen és a budapesti Waław Felczak Alapítványon keresztül, egészen Önökig,

akik ebben a pillanatban a „Kurier – Futár 2021-2022”-t a kezükben tartják. Az emberi kapcsolatokban csakúgy mint nemzetközi kapcsolatokban az 1+1 mindig többet jelent, mint 2. Együtt többet tehetünk!

Ezért hát nem csak olvasásra, hanem a Felczak Intézet teljes csapataival együtt mindenekelőtt szoros együttműködésre buzdítom Önöket!

Maciej Szymanowski
igazgató
Waław Felczak
Lengyel-Magyar
Együtműködési Intézet

INTÉZETÜNKRŐL

INTÉZETÜNKRŐL

A Waław Felczak Lengyel–Magyar Együttműködési Intézet az ezeréves lengyel–magyar kapcsolatok fejlesztésére és további elmélyítésére létrehozott szervezet, amely a Waław Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézetéről szóló 2018. február 8-i törvény alapján végzi tevékenységét.

A törvény hat fő feladatcsoportot határoz meg, ezek szerint működik az Intézet:

- közvetíti a fiatal nemzedék számára a lengyel-magyar hagyomány jelentőségét
- erősíti az együttműködést és a kapcsolatteremtést, különösen a fiatalok körében, kultúra és a sport területén
- támogatja a tudományos együttműködést, és az olyan tudományos és oktatásügyi kezdeményezések és projekteket, amelyek célja a két ország nyelvének, kultúrájának, történelmének és politikájának kölcsönös megismerése
- támogatja a lengyel-magyar kulturális, gazdasági és politikai szervezetek közös innovatív kezdeményezéseit, amelyek célja a két ország versenyképességének erősítése
- finanszírozza és társfinanszírozza a magyar-lengyel együttműködés javára tevékenykedő vállalkozásokat
- elemzi Európa politikai, gazdasági és társadalmi változásait, amelyek befolyásolják a Lengyel Köztársaság és Magyarország biztonságát és fejlődését

Az Intézetnek két testülete és egy vezetője van: a Nemzetközi Tanács, az Intézet Tanácsa és az Igazgató.

A Nemzetközi Tanácsnak maximum húsz tagja lehet, akik kinevezésükre azok közül számíthatnak, akik kitüntették magukat a lengyel-

-magyar kapcsolatok ismeretével és akik tevékenységükkel hozzájárultak az együttműködés megerősödéséhez. Az Intézet Tanácsa olyan szakemberekből áll, akiknek tudása, szakértelme vagy betöltött hivatala garantálja az Intézet alapelveinek betartását.

A lengyel miniszterelnök kinevezése alapján a Felczak Intézet jelenlegi igazgatója Maciej Szymanowski.

KI VOLT WACŁAW FELCZAK, INTÉZETÜNK NÉVADÓJA?

Lengyel történész, egyetemi tanár, a közép-európai témák szakértője, világháborús futár, a nácizmus és a kommunizmus elleni küzdelem jelentős szereplője, a 20. századi lengyel-magyar kapcsolatok legendás alakja, az Eötvös Kollégium egykori lakója.

A Poznańi Egyetemen történelmet tanult. Már ekkor érdekelték az 1848–49-es forradalom és szabadságharc lengyel kapcsolatai. A lengyel állam ösztöndíjasaként az 1938–1939-es tanévben a budapesti Eötvös Kollégium diákja volt. A második világháború idején a lengyel ellenállás és az emigráns lengyel kormány közötti titkos futárszolgálat budapesti szervezője volt, pénzt és információkat szállított nyugatról a megszállt

Lengyelország földalatti ellenállási mozgalmának. Amikor a háború végén reménytelennek látta a lengyelországi helyzetet, Párizsba utazott tanulmányai befejezésére. 1948-ban egy család külföldre juttatásáért hazautazott, letartóztatták és hamis vádak alapján bebörtönözték. 1956 őszén szabadult. Ezután a krakkói Jagelló Egyetem Történelmi Intézetében dolgozott, ahol Magyarországgal és Jugoszláviával foglalkozott, a *Magyarország története* (1983) című könyv szerzője. Az 1970-es évektől rendszeresen tartott szűk körű előadásokat Magyarországon. 1987 őszén három hónapot töltött Budapesten az Eötvös Kollégium vendég-tanáráként. A Bibó István Szakkollégium diákjait arra biztatta, hogy alakítsanak pártot. Rövidesen megalakult a Fidesz, amely 1991-ben

tiszteletbeli tagjává választotta. Sohasem kérte rehabilitálását. Az egyetemi tanári címet csak 1993-ban kapta meg. 1993. október 23-án egy varsói kórházban hunyt el.

(GOLBICE, 1916. MÁJUS 29. – VARSÓ, 1993. OKTÓBER 23.)

FONTOSABB MŰVEI

- Węgierska polityka narodowosciowa przed wybuchem powstania 1848 roku* (Magyar nemzetiségi politika az 1848-as felkelés kirobbanása előtt); Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków, 1964
- Historia Węgier* (Magyarország története); Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków, 1966
- Ugoda węgiersko-chorwacka 1868 roku* (Az 1968-as magyar-horvát kiegyezés); Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków, 1969
- Wacław Felczak–Andrzej Fischinger: *Polska, Węgry. Tysiąc lat przyjaźni* (Lengyelország, Magyarország. Ezer év barátság); összeáll. Dávid Katalin Fischinger Andrzej, ill. Andrzej Heidrich; Krajowa Agencja Wydawnicza–Corvina, Warszawa–Bp., 1979

AZ INTÉZET TANÁCSA

PIOTR BABINETZ

Az Intézet Tanácsának elnöke, politikus, önkormányzati képviselő és történész, a Szejm VI., VII., VIII. és IX. ciklusának képviselője. A Wrocław Egyetem Történelmi és Pedagógiai Tanszékén végzett. Krosno városának és a lengyelországi Kárpátalja vajdaság megyei közgyűlésének volt tagja. Dolgozott a Lengyel Függetlenségi Konföderációban (KPN), a Hazafias Táborban és a Jobboldali Szövetségben, majd belépett a Jog és Igazságosság Pártjába (PiS). 1995-től tagja, 2001 óta pedig titkára a Lengyelországi Kárpátaljai Történész Társaságnak. Számos tudományos cikk írója, többek közt: *Kazimierz Sosnowski tábormok útja Magyarországra a Kárpátokon keresztül 1939-ben – a résztvevők beszámolóinak fényében*. A Szejm Lengyel-Magyar Baráti Csoportjának tagja.

PROF. ARKADIUSZ ADAMCZYK

Az intézet Tanácsának helyettes elnöke, a bölcsészettudományok doktora. 1999-ben a Łódzi Egyetemen doktori fokozatot szerzett történelemtudományból, 2009-ben pedig habilitált a Lengyel Tudományos Akadémia Politikatudományi Intézetben politikatudományból. 2010-től rendkívüli professzor a Kielcei Jan Kochanowski Egyetem kihelyezett tagozatán, Piotrków Trybunalskiban, az Irodalomtörténelmi tanszéken. Jelenleg a kielcei egyetem Jogi, Közigazgatási és Gazdasági Tanszékének tanára. Magyar témával foglalkozó történelmi cikkek szerzője, pl. *A háború előestéjén. Lengyel és magyar lehetőségek Kelet-Közép-Európa geopolitikájának alakítására 1919–1939 között*.

DR. ADAM SZABELSKI

Az intézet Tanácsának titkára – a Poznani Adam Mickiewicz Egyetem történelem szakán végzett. Magyarország története és a lengyel-magyar kapcsolatok kutatója. Doktori fokozatát bölcsészettudományból szerezte doktori értekezésének címe: *Mikes Kelemen politikai gondolkodása a „Törökországi levelek” alapján*. Számos magyar témához kapcsolódó tudományos és ismeretterjesztő cikk szerzője, többek közt: *An Exile's Life: Francis II*

Rákóczi's Stay In Turkey, 1717–1735; Báthory Erzsébet alakja a történetírásban; A vízbe folyt magyar vérről, avagy Magyarország konfliktusa a Szovjet Unióval és az 1956-os nyári olimpia; illetve Két magyar király teste. Néhány észrevétel az uralkodói hatalomról Magyarországon Jan Sowa A király láthatatlan teste című könyvének margójára.

DR. WOJCIECH FRAZIK

Lengyel történész, bibliográfus, a Lengyel Népköztársaság idején a függetlenségért harcoló ellenzék tagja volt. A Független Diákszövetség tagjaként 1981 novemberének és decemberének fordulóján részt vett a diáksztrájkban. A nyolcvanas években a földalatti kiadók terjesztője volt. 2012-ben doktori fokozatot szerzett legújabb kori történelemből a Jagelló Egyetemen. 1991-2000 között a Lengyel Tudományos Akadémia Történelmi Intézetének asszisztense volt, 2000-től a Lengyel Nemzeti Emlékezet Múzeuma Közoktatási Irodájának, illetve a krakkói Történelmi Kutatóintézet Titkárságának munkatársa. A *Szabad Lengyelország követe. Waclaw Felczak politikai önéletrajza (1916–1993)* című monográfia szerzője.

DR. GIZINSKA CSILLA

A budapesti Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem magyar szakán végzett. 1992-2005 között a Poznańi Adam Mickiewicz Egyetem magyar szakán magyar irodalmat tanított. Jelenleg a Varsói Tudományegyetem Magyar Tanszékének vezetője. Magyar irodalomtörténettel és a magyar dráma lengyel recepciójával foglalkozik. Ennek a kérdésnek könyvet is szentelt *A magyar dráma 1945–1989 és élete a lengyel színpadokon* címmel, ezen kívül tudományos cikkekben is foglalkozott a témával, mint például *A nyelv mint a lét kifejezési formája a kortárs magyar drámában* illetve *Lengyel lovag a magyar végvárakban a XVI. században* című cikkekben.

PROF. PAWEŁ ADRIAN LESZCZYNSKI

Lengyel alkotmány-, vallás – és közigazgatási szakjogász. A Varsói Tudományegyetem Jogi és Közigazgatási Karán végzett, ugyanitt szerezte meg 2004-ben a jogtudományból a doktori fokozatot. 2013-ban habilitált szintén jogtudományból a Sziléziai Egyetem Jogi és Közigazgatási Karán Katowicében. Jelenleg a Gorzów Wielkopolski Jakub z Pradyza

Akadémiájának rendkívüli professzora és prorektora. 2017 óta a Nemzetközi Kérdések Regionális Központjában Gorzów Wielkopolskiban tart előadásokat többek közt a Visegrádi Csoport kérdésköreiről és a lengyel-magyar kapcsolatokról.

s

DR. MAREK NATUSIEWICZ

Építészként végzett a Wrocław-i Műszaki Egyetemen. 1977–1988 között a wrocław-i Vajdasági Területi Tervezési Iroda munkatársa. 1978-tól a Lengyel Építészek Szövetségének tagja. A Lengyel Népköztársaság idején az ellenzék, 1980 szeptemberétől a Szolidaritás aktivistája. 1997-2001 között a Wrocław-i Területi Fejlesztési Bizottság és Városi Építészeti Tanács szakértője. 2007-től a wrocław-i Bölcsészeti Főiskola előadója. Több mint 200 kiadvány szerzője és társszerzője, a Jelenia Góra-i Júdás Tádé templomának tervezője. 2017-ben a Szabadáság és Szolidaritás Keresztjével valamint Lengyelország Újászületése Rend Tiszti Keresztjével tüntették ki. A Corvin Mátyás Klub vezetője Wrocławban.

» Kéthetente a legfrissebb információk, csokorba gyűjtve a postaládádban. Iratkozz fel a hírlevélre!

www.kurier.plus

TESTVÉRINTÉZMÉNYÜNK, A WACLAW FELCZAK ALAPÍTVÁNY

A magyarországi Waclaw Felczak Alapítvány létrehozásáról szóló törvényjavaslatot Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes 2017. október 10-én nyújtotta be az Országgyűlésnek. Az országgyűlés 2017. november 14-én szavazott a törvényjavaslatról, amit 154 igen, 27 nem és 5 tartózkodás mellett fogadott el. A 2017. évi CLXVI. törvény a Waclaw Felczak Alapítványról a magyar Közlöny 2017. november 23-i számában került kihirdetésre.

A törvény szerint az Alapítvány feladata elsősorban a „magyar–lengyel barátság és együttműködés további elmélyítése”. „A magyar és a lengyel nemzet közötti barátság kulturális örökségének megőrzése, megismeretése és terjesztése, valamint nemzedékek közötti átörökítése érdekében olyan közfeladatot lát el, amely a magyar–lengyel fiatalok és szakemberek közötti kapcsolatépítést ösztönző tevékenységet pályázatok kiírásával és programszervezéssel támogatja”.

A Fővárosi Törvényszék a Waclaw Felczak Alapítványt 2018. március 13-án jegyezte be. Az alapító okirat kimondja, hogy az Alapítvány céljai elérése érdekében a rendelkezésre bocsátott alapítói vagyont az Intézetéhez hasonló tevékenységekre fordítja.

Az alapító okirat szerint a Waclaw Felczak Alapítvány vezető szerve a Kuratórium, amely öt természetes személyből, egy elnökből és négy tagból áll. A Kuratórium biztosítja az alapítványi célok folyamatos megvalósítását, ehhez megteremt a szükséges eszköz – és feltételrendszert. A Kuratórium dönt az Alapítványhoz érkezett támogatások elfogadásáról, illetve annak esetleges visszautasításáról.

NYELV- TANÍTÁS

ORSZÁGOS LENGYEL-MAGYAR KÖZÉPISKOLÁS TÖRTÉNELMI VERSENY INDULT

Intézetünk kezdeményezésére országos tanulmányi versenyt hirdetett lengyel középiskolásoknak a lengyel-magyar történelmi kapcsolatokról Przemyslaw Czarnek oktatás- és tudományügyi miniszter.

A Lengyelország-Magyarország - a barátság története elnevezésű, a két nemzet 14-15. századi kapcsolataira koncentrázó versenyt Czarnek a pénteki sajtókonferenciáján rendkívül fontos kezdeményezésnek nevezte, és minél szélesebb körű népszerűsítésére biztatta a lengyelországi történelemtanárokat.

A versenyt, amely felett tiszteletbeli védnökséget vállalt a lengyel oktatási miniszter és Kovács Orsolya Zsuzsanna varsói magyar nagykövet, Intézetünk, valamint a lengyel Keleti Tanulmányok Intézete (ISW) rendezi a varsói parlament lengyel-magyar baráti tagozata kezdeményezésére.

A verseny két szakaszból áll. Az első szakasz a helyi, iskolai forduló, a második vajdasági szinten zajlik. A verseny résztvevői mindkét szakaszban írásbeli tesztet oldanak meg, amely 18 feleletválasztós kérdésből és két kifejtős kérdésből áll.

A pályaműveket legkésőbb 2022. január 17-ig kell elküldeni a szervezőknek. A verseny iskolai szakaszát 2022. március 15-ig kell megtartani. A verseny vajdasági fordulója (döntője) 2022. április 6-ig. A döntősök és a nyertesek névsorát 2022. április 14-én hozzák nyilvánosságra, a döntő gálát pedig az eredményhirdetéssel – 2022. április 22-én tartják. A győztes diákokat ösztöndíjakkal és tárgyi ajándékokkal jutalmazzák.

A verseny célja a kivételes lengyel-magyar barátságról szóló ismeretek népszerűsítése

Interjú Tomasz Zieliński történésszel, a Jog és Igazságszolgáltatás országgyűlési képviselőjével, a Lengyel-Magyar Országgyűlési Képviselőcsoport alelnökével.

Tomasz Zieliński országgyűlési képviselő (balról első) az Oktatási Minisztériumban tartott sajtótájékoztatóon, amelyen kihirdették az új versenyszabályzatot. Fotó: JAP

„Magyar, lengyel két jóbarát, együtt harcol, s issza borát” – a régi mondás a középiskolások új történelmi vetélkedőjének mottója is. Vajon a fiatal lengyelek még mindig így gondolják?

Meggyőződésem, hogy így gondolják, és ismerik a mondást. A kérdés azonban az, hogy tudják-e, mit jelentenek ezek a szavak. Magától értetődő módon a diákok valószínűleg a modern történelmet ismerik a legjobban - nemrég ünnepeltük például az 1956-os magyar felkelés évfordulóját.

Az iskolai tankönyvek is egészen sok információt tartalmaznak nemzeteink együttműködéséről, de a versenyünk ennek az egyedülálló, több mint ezer éve tartó lengyel-magyar barátságunk a megismerését kívánja még tovább népszerűsíteni. Ez a rendkívüli barátság Szent István és I. Mieszko kora óta tart. A jelenlegi

lengyel kormány baráti kapcsolata ma is nagyon erős Orbán Viktor magyar miniszterelnökkel. (...)

Vajon a diákoknak is tetszeni fog a történelemnek ezen választott időszaka?
Azt hiszem. A versenyünk első szakaszában különösen a közös történelemnek ezt a korszakát, az 1320–1444-es éveket választottuk. Meglehetősen könnyű időszak ez a tanulni vágyó diákoknak is, mert sokféle kaland, háború zajlik benne rohamos fejlődéneke indul a kultúra is. Ezeket az időpontokat a szervezőkkel - a Waław Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézettel és a Keleti Tanulmányok Intézetével - közösen választottuk ki.(...) A verseny sikere nagyrészt annak köszönhető, hogy Przemysław Czarnek oktatási és tudományos miniszter védnökséget vállalt fölötté. Ez garantálja a magas tartalmi színvonalat és a tankerületi rendszer felhasználását, amely az előírások szerint nagyon fontos szerepet tölt be történelmi versenyünk lebonyolításában, mind az első iskolai szakaszban, mind a vajdasági szakaszban.

Képviselőként hogy látja: ez a lengyel-magyar barátság még mindig élő jelenség?

Igen. A lengyel szejmben még egy lengyel-magyar parlamenti képviselőcsoport is működik, amelynek én vagyok az alelnöke. A szoros közvetlen kapcsolattartás a járványhelyzet miatt nagyon nehéz számunkra, de Marek Kuchciński marsallnak köszönhetően, aki kiemelten foglalkozik a lengyel-magyar kapcsolatok fejlesztésével, kapcsolataink a COVID-19 idején is nagyon jók és intenzívek. Mindkét nemzet fiataljainak találkozóját Krasicyzban tartják, és a Kárpátok Európája konferencia következő kiadásait. Mindez összefügg a tágran értelmezett lengyel-magyar együttműködéssel. Nemcsak a felnőttek barátságára szeretnénk azonban összpontosítani, hanem arra is igyekszünk ösztönözni őket, hogy megismerjék a fiatalabb lengyelek közös történelmét. Közös sikerünk mércéje tehát azon tanulók száma lesz, akik részt vesznek ezen a versenyen.

E-WEGIERSKI.PL Új portál segíti a magyarnyelvtanulást Lengyelországban

A Varsói Egyetem magyar tanszékének oktatói a Felczak Intézet támogatásával 2020-ban nagyszabású, a nyelvtanulást megkönnyítő vállalkozásba fogtak: internetes oldalt hoztak létre, amelyen módszertanilag megalapozott fogásokkal, multimédiás tartalmakkal segítik azokat a lengyeleket, akik el akarják sajátítani a magyar nyelvet – ráadásul ingyenesen.

A portál a QR-kódon keresztül elérhető:

LENGYEL-MAGYAR NYELVI TÁBOR ÁRVÁBAN

Szeptember elsején nyelvi táborba érkeztek Árvára a lengyel és magyar diákok, akik négy napot töltöttek a két nemzet történelmi határán. A tábor résztvevői nyelvtanulás közben meglátogatták a környék nevezetességeit, megismerkedtek a környék többnemzetiségű történelmi, néprajzi hagyányaival, és táncesten és díszvacsorán is találkoztak majd.

Ez volt az első tábor ezen a vidéken, amelyen több tucat diák vett részt: a szervezők, a diákok és a tanárok már a rendezvény elején kifejezték reményeiket arra vonatkozólag, hogy az első találkozóval hagyomány teremődik majd.

Az eseményt a Lipnica Wielka község polgármestere és az orawai Lipnica Wielka Egyesület szervezte, és a Intézetünk támogatásának köszönhetően valósult meg.

TE IS BESZÉLHETSZ MAGYARUL! Ünnepestes nyelvi tanérvnyító a Felczak Intézetben

**„Miért fogunk magyarul beszélni a mennyben?
Mert örökké tart ennek a nyelvnek a megtanu-
lása ” - viccelődött Ferenc pápa szeptemberi
budapesti látogatása során. Kiváló lengyel taná-
rok bizonyítják, hogy bárki már a földi élete
során hatékonyan elsajátíthatja a magyar nyel-
vet a Visztula mentén.**

A Wacław Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézet, a lengyel-magyar kapcsolatok erősítése, a nyelvtanulás, a kultúra és a lengyel-magyar ifjúsági együttműködés támogatása érdekében több éve tanít magyar nyelvet a lengyel iskolákban és lengyel nyelvet a magyarországi iskolákban.

Rég nem volt ekkora sokaság a Felczak Intézet székházában: az ünnepestes tanérvnyító alkalmából négy iskola képviselői érkeztek a Felczak Intézetbe: a varsói Kossuth Lajos Gimnázium, a Kopernikusz Gimnázium,

a Petőfi Sándor Általános iskola és a Szeplőtelen Nővérek 6. számú Privát Általános Iskolája.

A vendégeket az Intézet igazgatója, Maciej Szymanowski, valamint Krzysztof Szczerba és Agnieszka Barátka fogadta, akik örömmel emelték ki, hogy Lengyelországban évről évre egyre többen hajlandók magyarul tanulni.

A Felczak Intézet kezdeményezéseknek köszönhetően összesen tizenegy lengyel iskolában fognak magyart tanulni a diákok, nemcsak Varsóban, hanem többek között Tomaszów Lubelski, Krakkó, Przemyśl és Jarosław városában is.

NYELVÉSZETI ÉS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI MŰHELY

November 13-án a magyart államnyelvvé tevő törvény 1844-es elfogadásának évfordulóján ünneplik a Magyar Nyelv Napját a világban - a Lengyel-Magyar Együtműködési Intézet székházában ebből az alkalomból műhelyfoglalkozásokat tartottak a magyarul tanuló diákok számára.

Hogyan köszönjük magyarul reggel úgy, mint este? Hogyan köszönje meg és mondja ki, hogy lengyel? Hová helyezzük a hangsúlyt, ha a szó 40 szótagból áll? Hogyan csináljunk szavakat és ne

örüljünk meg? És miért van magyarul minden fordítva?

A Felczak Intézet székhelyén tartott keddi workshopokon a hallgatók ezekre a kérdésekre is választ kaphattak. November 9-én, kedden a varsói diákok megtanulták a kiejtés alapvető szabályait, mi az agglutináció, milyen szabályok vonatkoznak a helyes végződést használó kifejezésalkotáásra.

A nyelvészeti részt Dr. Damian Kaleta, a Varsói Egyetem Magyar Tanszékének munkatársa vezette, ezt követte Dr. Marcin Grad előadása, aki a magyar történelem és a magyar kultúra rejtelmeibe vezette be a hallgatókat. Beszélt többek között arról, hogy hol kell keresni a magyar őst, mikor érkeztek a magyarok a Kárpát-medencébe. Szólt a raclawicei csata wrocławai panorámájának magyar megfelelőjéről is, vagyis Feszty Árpád magyar festőművész panorámaképéről. Arról is beszélt, hogy Pannónia emléke mennyire élénk a magyarság mindennapjaiban. A hallgatók megismerkedtek Hunor és Magor történetével, valamint a csodaszarvasról, a fehér lóról és a magyar állatkert egyéb élőlényeiről szóló legendákkal. Dr. Grad azt is elmagyarázta, miért hiszik a magyarok régóta, hogy rokonságban állnak a hunokkal, akik ezt az elméletet megalkották, és... miért nem igaz ez.

KARÁCSONYI TALÁLKOZÓ A MAGYARUL TANULÓK SZÁMÁRA

Mi az az adventi koszorú? Járnak-e magyarok az éjféli misére? Milyen ételek dominálnak az ünnepek alatt, és sok otthonban nagyböjti a szenteste? Miért nem tesznek szénát a magyarok a terítőjük alá? Honnan jött a karácsonyfa? MI az a szaloncukor, és miért költenek a magyarok évente rengeteg pénzt arra, hogy karácsonykor ne fogyjon el ebből a különleges finomságból? Ezekre és sok más kérdésre kaphattak választ mindazok, akik eljöttek karácsony előtt a Felczak Intézetbe.

Kozák Ildikó, a Varsói Egyetem Magyar Tanszékének munkatársa a Felczak Intézetben a XXXIII. sz. Kopernikusz Két Tannyelvű Középiskola, valamint a LXIII sz. Kossuth Lajos Gimnázium hallga-

tóinak mesélt az Intézet karácsonyi találkozásán.

Barátka Agnieszka és Miriam Noemi Górnay vezette be a diákokat az ünnepi hangulatba. A varsói gimnáziumok diákjai a karácsonyhoz kapcsolódó szavak hosszú sorát is megtanulták, kipróbálták a szaloncukrot, és megtanulták a hagyományos magyar karácsonyi díszek önálló elkészítését is.

ENERGIKUS TÁNCHÁZ A FELCZAK INTÉZETBEN

Magyarország egyik friss és népszerű zenekara, a PásztorHóra exkluzív koncertet adott pénteken a Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézetben azoknak a varsói diákoknak, akik úgy döntöttek, hogy idén magyarul tanulnak.

A 2014 óta létező zenekar megalakulása óta több, mint száz helyszínen, hét országban, legalább tízezer embert mozgatott meg, Lengyelországban is imár többször megfordultak. A stílusok közötti átjárhatóság a zenekar védjegye, a tagok egyenként számtalan stílusban megfordultak a régizenetől kezdve a jazzen, popzenén keresztül a metalig.

Az Intézetben tartott koncert ugyanakkor nem csupán zenei előadás volt, egyszerre folklorisztikai, zenetörténeti bevezető, hangszerebmutató és táncház is.

HOGYAN BOLDOGULJUNK A JÓBARÁTOK ORSZÁGÁBAN?

A XXXIII sz. Kopernikusz Gimnázium online találkozóján közel 50 tanuló vett részt a magyarokról szóló online előadáson.

Az előadás ötlete az iskola egyik diákja, az Intézet által szervezett és finanszírozott kiegészítő magyar nyelvórák tanulója, Kasia Wojtiuk fejéből pattant ki. Négy napon keresztül számos találkozó, előadás, műhelymunka, sőt kiállítások vagy közös főzés foglalkozás is várják a hallgatókat. A program része volt Agnieszka Barátka, az Intézet munkatársának interaktív előadása is.

LENGYEL-MAGYAR TALÁLKOZÓ WROCLAWBAN

Dr. Marek Natusiewicz, a Lengyel-Magyar Együtműködési Intézet Tanácsának tagja kezdeményezésére Intézetünk együttműködést épített ki a wrocławai Alsó-Sziléziai Tanárképző Központtal, amelynek gyümölcsei a „Lengyel-magyar találkozók a DODN-ben” c. konferenciasorozat.

Az első eseményre 2022. február 17-én került sor, hibrid formában. A konferencia témája Magyarország története 1526-ig volt, az előadást Dr. Marcin Grad, a Varsói Egyetem Magyar Tanszékének munkatársa vezette.

A találkozót Alicja Turowska [ének] és Karol Woźniak [gitár], a Wrocław Zeneakadémiához kötődő zenészek zenei előadása színesítette.

Az eseményt Szesztay Ádám, Magyarország wrocławai konzuljának beszéde zárta, aki a wrocławai iskolák egybegyűlt igazgatóit és tanárait tovább buzdította a magyar iskolákkal való együttműködésre.

TANULJ VELÜNK LENGYELÜL!

Az intézet honlapján elérhetők azok a multi-médiás nyelvórák, amelyek segítségével könnyedén elsajátíthatók a lengyel nyelv alapjait, az alapvető szókészlettől a fonetikán át a főnévragozásig.

VEZETŐ- KÉPZŐ NYÁRI EGYETEM KRASICZYNBAN

A IV. KRASICZYNI NYÁRI EGYETEM

Andrzej Duda köztársasági elnök köszöntésével 2021. augusztus 23-án megindult a Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együtműködési Intézet egyik legfontosabb programja, a magyar-lengyel kapcsolatok történetében is egyre fontosabb hagyománnyá váló Vezetőképző Nyári Egyetem. A krasiczyni reneszánsz várkastélyban tartott rendezvényen idén mintegy 100-100 magyar és lengyel fiatal vett részt.

Európa jövőjének kérdését számos különféle szempontból – környezetvédelem, oktatás, uniós és nemzetközi politika, gazdaság, ifjúságpolitika - vizsgálták meg a résztvevők. A magyar és a lengyel közélet számos magas rangú vezetője, köztük az oktatási minisztérium képviselője, Andrzej Adamczyk művelődési miniszter, Rác Zsófia, fiatalokért felelős államtitkár, valamint az EMMI helyettes államtitkára találkozott a fiatalokkal, akik a panelbeszélgetések mellett előadásokat hallhattak a kultúráról, a Visegrádi Atlaszról is. A nem-közéleti programsáv különösen erős volt: bemutatkozott a lengyel-magyar teqball-válogatott, volt Felczak-kupa, a bátrak pedig akár a przemysl-i erődrendszerben is tölthettek egy éjszakát.

„Az intézet védnöke Közép- és Kelet-Európa, különösen a lengyel-magyar kapcsolatok kiváló szakértője volt. Azonban nem csak kutató volt – a társadalomért tenni akaró energiával és állampolgári kötelességtudattal rendelkezett. A második világháború alatt és a háború utáni években Waclaw Felczak tanúbizonyságot tett hősiességéről és szervezői tehetségéről, futárként és küldöttként működött az emigráns lengyel kormányt szolgálva, és földalatti struktúrákat hozott létre a nácizmus és a kommunizmus elleni küzdelem érdekében.

Ma, bár teljesen más körülmények között, Önök az ő nyomdokait követik. Azokkal a hazafias és polgári elkötelezettséggel, tudással

és készségekkel, amelyekkel Önök az országait szolgálják- a lengyel-magyar kapcsolatok erősítése és a regionális együttműködés elmélyítése érdekében.” – írta az egyetem résztvevőinek a lengyel államfő.

Andrzej Duda kiemelte, „az idei Nyári Egyetem fő témája Európa jövője. Önök megvitatják az elvárásaik, álmaik és ambícióik Európáját. A hazák Európáját, amelyben Lengyelország és Magyarország, felismerve a közösségi törekvések fontosságát, ugyanakkor az örökségüket, identitásukat és szubjektivitásukat is védve,

fontos szerepet kíván játszani. A Visegrádi Csoport és a Háromtenger Kezdeményezés keretében a régióban folytatott együttműködésünk nagymértékben pozitív hatással lehet az európai változásokra. Meggyőződésem, hogy eljött az ideje Közép- és Kelet-Európa növekvő jelentőségének.”

A JÓZANSÁG EREJE Krasiczyn 2021, 1-2. nap

A hétfő esti megnyitó után a panelbeszélések kedden Varga Judit miniszter asszony köszöntőjével kezdődtek. Az Intézet által tavaly az Értékek Óre kitüntetéssel díjazott politikus a diákokhoz intézett köszöntőjében elmondta: „Önök ma mind kulcsszerepet játszanak egy olyan barátság továbbörökítésében, amely példa nélküli az európai történelemben. A nyári egyetem, valamint az Önök tudásszomja és elkötelezettsége biztosítja ennek a különleges kapcsolatnak a továbbélését. Nemzeteink együttműködése a jelenben is nagy hatást gyakorol kontinensünk és civilizációnk alakulására. Egy olyan Európai Unióban, melynek intézményei a birodalommá válást tűzték ki a csillagos lobogóra, óriási szükség van a lengyelek és magyarok józanságára.”

„Itt a lehetőség – folytatta - hogy egyének szintjén is képviseljük a közép-európai józanságot, nemet mondjunk a mélyülő integrációra és felhívjuk a figyelmet arra, hogy a jogállamiság nem szolgálhat politikai zsarolóeszközként. Konstruktív és józan párbeszédre van szükség, ezért is fontosak az ilyen találkozók, mint a Felczak Intézet nyári egyeteme, melyet immár negyedik alkalommal rendeznek meg.”

/ A NYUGAT ÉS AZ ELSZAKADÁS A VALÓSÁGTÓL

A józanság fogalma adta meg az alaphangot a következő beszélgetésnek is, amelyben Marcin Bąk szerkesztő, újságíró, és Tymoteusz Zych, a frissen alakult varsói Collegium Intermarium rektora igyekeztek felvázolni a jelen szellemi térképét a jogállamiság kapcsán. Mint régen a pestisbélyeg: mindenki feltétlenül igazolni szeretné, hogy a jogállamiság

talaján áll, ugyanakkor senki sem képes megfogalmazni mit is ért rajta valójában – jegyezték meg a panelisták, akik szerint e fogalom bunkósbotként történő használata mögött a nyugati hatalmak befolyásolási kísérlete mutatható ki. Olyan ideológiai projekt ez, amelyet a frankfurti iskola, a Spi-

nelli-terv, az értékrelativizmus hívei azért akarnak ránk erőszakolni, mert úgy vélik, társadalmi intézményeink, hagyományaink elavultak és egy meghatározhatatlan korszerűség nevében fel kell váltani őket. Felidéztek Che Guevara idejét, ahol a proletárforradalom problémáira a „Több forradalmat!” jelszót találták ki, most pedig, amikor Európa súlyos gondokkal küszködik, egyedül a „Több Európát!” a hivatalos válasz.

A beszélgetők egyetértettek abban, hogy e befolyásolási kísérletekkel szemben a Közép-Európai régió védett maradhat: a náci és a kommunista diktatúra után egyrészt „be vagyunk oltva” a ma már puha módszerekkel operáló szélsőséges társadalmi kísérletek ellen, másrészt pedig történelmi hagyományaink, a közép-európai sensus communis megóvnak bennünket attól, hogy kritika nélkül befogadjunk ideológiai projekteket, legyenek azok LGBT-ideológiák, vagy éppen egy európai szuperállam terve.

Hallgatói kérdésre Zych elmondta: bár erősen pesszimista abban a tekintetben, hogy sikerül-e folyamatosan mélyülő etikai, filozófiai különbséget áthidalni régióink és Nyugat-Európa között, mindent egybevéve mégis biztos abban, hogy győz a józanság és sikerül visszaszerezni olyan kifejezések valóságos jelentését, mint jog, haladás, vagy igazságosság.

/ ÉSZAK ÉS DÉL: A VIA CARPATIA ÚTVONAL HELYZETE

A jogállamiságról szóló panelbeszélgetést a régió infrastruktúrájának jövőjéről szóló beszélgetés követte – Andrzej Adamczyk, a lengyel kormány régiós együttműködésért felelős minisztere számolt be a Litvánia-tól a görög kikötőkig tartó gyorsforgalmi útvonal, a Via Carpatia-projekt állásáról. Szerinte minden okunk megvan a lelkesedésre, a több mint 700 kilométer hosszú úthálózat magyarországi szakaszát már az idén átadják.

Kiemelte, hogy az útvonal nem pusztán egy közvetlen összeköttetést teremtene meg Észak- és Dél-Európa országai között, hanem annak mentén egy gazdasági fellendülésnek is a motorja lehet.

A szóban forgó beruházás ötlete még 2006-ban született meg, az első tárgyalások ezen év októberében zajlottak le, amikor is az „Egy út – négy ország” elnevezésű konferencián találkoztak egymással Lengyelország, Litvánia, Magyarország és Szlovákia miniszterei. A Via Carpatia a tervek szerint a litván Klaipeda kikötővárosból indulna és áthaladna Lengyelországon belül többek között Lublin és Rzeszów városán, majd Szlovákián át Kassa érintésével, Miskolcon és Debrecenen keresztül menne át Magyarországon. Az útvonal ezután Romániában érintené Nagyvárad, Lugoj, Konstanca és Cafalat városát, aztán a bolgár fővároson, Szófián áthaladva a görög Szolonban érne véget. Ezek mellett még bekötésre kerülne a hálózatba Horvátország is, továbbá Ukrajna és Fehéroroszország felé is terveznek útvonalakat. A Via Carpatia így hozzávetőleg 125 millió embert fog összekötni.

A tervek szerint az összesen 714 kilométeres útból már 95 kilométert átadtak, 301 kilométer áll építés alatt, míg 124 kilométer a pályázati, 194 kilométer pedig az előkészületi szakaszban tart. A miniszter beszámolt arról, hogy a tervek szerint Lengyelországban 2026-ban fejezik be a munkálatokat, a magyarországi szakaszt pedig már idén át fogják adni. Az előadásnak ennél a részénél Adamczyk az elismerés mellett kisebb irigységét is kifejezte hazánk irányába. Hozzátette viszont, hogy a magyaroknak könnyebb dolguk volt a sík területeknek köszönhetően, illetve azért, mert nálunk nem volt egy olyan kormány, amely egy ideig „elfeledkezett volna” a beruházásról. Felhívta ugyanis arra a figyelmet, hogy a lengyelek igazán csak 2015-től tudták a munka oroszán részének a kivitelezését megkezdeni. Ennek az volt az oka, hogy a jobboldali Jog és Igazságosság (PiS) kormányra kerülését megelőző kormányzatok inkább egy Varsó-Berlin, azaz kelet-nyugati irányú útvonalat preferáltak volna, a Via Carpatia pedig „feleslegesnek”, illetve „pénzkidobásnak” nevezték.

A miniszter beszámolt a Via Carpatia társadalmi jelentőségéről is. Ezzel kapcsolatban egy Lengyelországba látogató brit európai parlamenti képviselőről hozott fel egy történetet abból az időből, amikor a PiS még ellenzékben volt. Elmesélte, hogy az európai politikus ekkor azt mondta nekik, hogy azért támogatja a Via Carpatia ötletét, mert ő kizárólag Nagy-Britannia érdekeit

nézi. Az elsőre különös összefüggésnek tűnő érveléssel kapcsolatos zavart azzal oszlatta el, hogy kifejtette: Ha az útvonal hatására bekövetkező gazdasági fellendülésnek köszönhetően az útvonal által lefedett régió megerősödik, akkor az ottani lakosok – és kiváltképpen a fiatalok – nem fognak Angliába emigrálni, mert a szülőhazájukban is képesek lesznek a jó megélhetésre.

Szóba került még azon országok geopolitikai helyzete, amelyeken az útvonal át fog haladni. A miniszter ezzel kapcsolatban röviden elmondta, hogy bizakodó arra nézve, hogy a Via Carpatia hatására ezeknek az országoknak a státusza meg fog erősödni: az útnak már sok szakasza készen áll, a beruházó országok pedig elkötelezték a projekt befejezésével kapcsolatban.

/ GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS ÉS KÖZÉP-EURÓPA

A Felczak Intézet IV. Nyári Egyetemének második napján Edward Siarka lengyel környezetvédelmi miniszter videócseten keresztül tartott előadást. A téma a globális felmelegedéssel kapcsolatos tényekről és tévhitokról szólt, illetve a klímaváltozásnak a Közép-Európát érintő kérdéseiről.

A miniszter azzal kezdte a prezentációt, hogy elmesélte, amikor még történelemből vizsgázott réges-régen – mégpedig nem másnál, mint magánál Felczak professzornál – a tudomány világában megosztott nézetek voltak a klímaváltozásról, és a tudósoknak csak egy része gondolta azt a jövő nagy kihívásának. Mára azonban már 99%-ban egyetértenek azon, hogy az elkövetkezendő évek legnagyobb megoldandó problémáját fogja jelenteni a globális felmelegedés. Az ugyanis már tudományos bizonyítékokkal alátámasztott, hogy a Föld hőmérséklete évek óta folyamatosan növekszik. Ennek fő oka pedig elsősorban az emberi tevékenységek következtében történő széndioxid-kibocsátás. Siarka ismertette, hogy emiatt 1970 óta a Föld átlaghőmérséklete tízévente 0,2 Celsius fokkal növekedik, a mérések kezdete óta pedig összesen 1 Celsius fokot nőtt. Mint mondta, jelenleg a világ kormányainak az a célja megakadályozni azt, hogy ez a szám 2 Celsius fokra növekedjen.

A tudományos bizonyítékok ellenére viszont még a mai napig is sokan tévesen értékelik a helyzetet. Egyesek például azt felelik a felmelegedésre, hogy az korábban is megtörtént már emberi tevékenység nélkül. A miniszter erre azt mondta, hogy ez tény, viszont nem szabad elfelejteni, hogy a Föld hőmérséklete mindig a Föld energiaszintjétől függött. Azaz: ha az csökkent, akkor csökkent a hőmérséklet is. Igen ám – folytatta a miniszter – csak hogy az üvegházhatás miatt az energia nem tud felszabadulni, így a hőmérséklet növekedni fog, annak ellenére, hogy a Föld energiaszintje egyébként azt nem indokolná.

Szóba került még a felmelegedés problémájának a jelentéktelennek tekintése. Sokan ugyanis nem látnak semmi veszjóslót egy 1-2 Celsius fokos átlaghőmérséklet-változásban. Siarka szerint aztért veszélyes ez a gondolkodás, mert egyes ágazatokban – például a mezőgazdaságban – a minimális hőmérséklet-eltérés is katasztófához vezethet. Emellett a jégsapkák megolvadása megzavarja a nagy óceáni áramlatokat, ami miatt komplett földrészek éghajlata torzulhat el radikálisan; nem beszélve arról a veszélyről, amelyet a tengerszint növekedése jelent a partmenti városokra.

Azzal kapcsolatban, hogy hogyan fogják tudni megfékezni a felmelegedést a miniszter azt mondta, hogy ugyan természetesen a világ kormányainak folyamatosan törekedniük kell a környezetbarát megoldások keresésére, „nem fogunk tudni nyerni”, ha az emberek nem változtatnak maguk a saját szokásaikon.

Siarka kitért a zöldenergiára való áttérés és a felmelegedés elleni küzdelem jelentette veszélyekre is. Lengyelország különösen kitétt ezeknek, hiszen az energiaállításának 70 százalékát a szén biztosítja. Ebből kifolyólag a környezetbarát modellre való áttérés – amellett, hogy valószínűleg nehezebben fog tudni végbemenni – komoly gazdasági dilemmákat is felvet a bezárt erőművek miatt előálló esetleges tömeges munkanélküliség miatt. A miniszter szerint ez a veszély valós, de úgy látja, hogy hosszútávon ennek ellenére is kifizetődőbb lesz, ha az ország a zöldenergiára váltja a szénét.

/ MÚLTRÓL, JÖVŐRŐL ÉS A JELENRŐL A DÉLUTÁN FOLYAMÁN

A délutáni műsorsávban szó esett még a fiatalok Európával kapcsolatos elvárásairól, arról, hogyan kellene kinéznie a jövő Uniójának és hogyan

érdemes ezt a jövőt építeni a közéletben, magyar és lengyel fiatalok részvételével. A przemysłi látogatást követően a résztvevők még a vacsora után meghallgathatták és lengyel-magyar pszichológusok beszélgetését is a személyes kihívásokról a koronavírus-válság idején, az estet pedig a Góbé zenekar táncházzal és táncitanítással egybekötött koncertje zárta.

A JÖVŐ ÉPÍTÉSÉRŐL

Krasiczyn 2021, 3. nap

Mi nem több Európát, hanem okosabb Európát szeretnénk – fogalmazott Rácz Zsófia fiatalokért felelős helyettes államtitkár a Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézet Nyári Egyetemén rendezett panelbeszélgetésen, amely Európa jövőjét és benne a fiatalok szerepét vizsgálta. Az eseményen meghirdették a Krasiczyni Nyilatkozatot is.

A Nyári Egyetem harmadik napján Zbigniew Hoffman államtitkár, a lengyel Miniszterelnöki Hivatal államtitkára bátorította a fiatalokat: „A modernitástól nem félni kell vagy menekülni, tudással, erővel és bátorsággal kell rendelkezni ahhoz, hogy szembenézzünk a kihívásaival és alakítsuk a jövő

világát. Ezt a feladatot nektek, fiataloknak kell elvégeznetek. A jövőbe tekintés ugyanakkor nem azt jelenti, hogy elfordulunk a múlttól, megtagadjuk és elutasítjuk. Nem igaz, hogy ahhoz, hogy korszerűek legyünk, fel kell hagynunk az erkölccsel, és ki kell zárunk a jó és a rossz fogalmát” – fejtette ki levelében, amelyet Mirosława Biegała olvasott fel.

„A mai Európában, sőt a nyugati világban tágabban, Magyarország és Lengyelország állandó nyomás alatt áll. Folyamatosan próbálnak javítani rajtunk, társadalmi és gazdasági fejlődési modelleket erőltetni ránk, nagyon gyakran a hitünk, értékeink és hagyományaink ellen, gyakran az érdekeink ellen, nem beszélve a józan észről.

1997-ben II. János-Pál pápa elhívta a poznańi fiatalokat a párizsi ifjúsági világnapra. Ekkor azt mondta: „amikor elmentek Párizsba, mondjátok el mindenkinek: mi Poznańból vagyunk, onnan származunk, ahol

Lengyelország elindult, I. Mieszkótól és Merész Boleszlótól. Fontos szavak ezek: ne szégyelljétek mondani, hogy Budapestről, Varsóból, Debrecenből vagy Poznańból származtok, legyetek büszkéek rá.” – figyelmeztetett.

A Szejm Külügyi Bizottságának vezetője, Marek Kuchciński volt házelnök, Jolanta Sawicka, kárpátaljai (Podkarpackie) vajdasági vezető és Rácz Zsófia vezette beszélgetés fő témája a közélet iránt érdeklődő, konzervatív beállítottságú fiatalok felelősségének és lehetőségeinek áttekintése volt.

Moderátori kérdésre Marek Kuchciński felidézte, mekkora áldozatot hozott régióink Európa szabadságáért, ám ez Nyugat-Európában mára elfelejtődni látszik – csak a lengyel és magyar történelmi példákat lehet hosszan sorolni e tekintetben a 48-as légióktól a 39-es menekülthullámon át az ötvenhatos szolidaritásig ezek adták vérüket és életüket azért, hogy ma szabad és biztonságos világban élhessünk, amely miatt mi is felelőséget viselünk – zárta mondandóját.

Rácz Zsófia elsősorban a fiatalok szerepvállalására koncentrált és bátorította a résztvevőket. Mint kifejtette, a konzervatív beállítottságú fiatalok érezhető hátránnyal érvényesülnek, mert világnézetük meggátolja őket abban, hogy leegyszerűsítsék a komplex világot, és hagyják, hogy ideológiák mentén irányítsák őket. A konzervatívokat ezzel szemben, mint mondta, arról lehet megismerni, hogy nem az „először üt aztán kérdez” mentalitást képviselik. A „relativizmus diktatúrájáról” szólva kifejtette, épp a konzervativizmus a záloga annak, hogy a jelenségek, fogalmak visszaszerezhessék eredeti, természetes jelentésüket. A természetes rend igényével kapcsolatban kitért Nyugat-Európára és az uralkodó ideológiai divatokra is – mint mondta, nem kell feltétlenül elfogadnunk, és magunkra vennünk ezeket - ha valaki az érzelmeiből, a szenvedélyeiből akar jogot kovácsolni magának, mi attól még nyugodtan megvallhatjuk értékrendünket és bátran különböztethetünk ezektől az irányzatoktól.

A résztvevők mindannyian egyetértettek Európa keresztény gyökereinek és schumani európai gondolatok jelentőségében.

Mindannyian kiemelték, ma kiváltképpen fontos ez, feltétlenül szükséges hozzá visszatérnünk.

/ MIÉRT NEM LETT A VISEGRÁDI CSOPORT AZ ÚJ BENELUX?

A Felczak Intézet IV. Nyári Egyetemének harmadik napján Dr. Marek Natusiewicz lengyel építész, az Intézet Tanácsának tagja és Mohay Gergely, Magyarország Emberi Erőforrások Minisztériumának főosztályvezetője folytatott beszélgetést a Visegrádi Csoport helyzetéről, összehasonlítva azt más európai regionális együttműködésekkel.

Mint ahogyan az a diskurzus címéből is kiderült, a beszélgetőpartnerek arra keresték a választ, hogy a V4-ek miért nem váltak az új Benelux-szá, vagy Északi Tanácsá. Natusiewicz úgy vélte, hogy bár a felsorolt regionális együttműködések hasonló szándék mentén jöttek létre, mint a V4, nem volt azonos a résztvevő országok kiindulópontja. Kiemelte, hogy Belgium, Luxemburg, illetve Hollandia a második világháborút követően szuverén államok maradtak, míg a közép-európai országok szovjet befolyási övezet alá kerültek. Ebből kifolyólag pedig lehetetlen volt számukra egy olyan összefogás megteremtése, mint amilyen mondjuk a Benelux. A lengyel közgazdász hozzátette azt is, hogy a szóban forgó nyugat-európai országok társadalmi szempontból is jobb helyzetben voltak, hiszen a világháborút követően is megmaradt a szellemi elitjük, illetve erősebb állampolgári tudattal rendelkezett a lakosságuk.

Mohay hasonlóképpen vélekedett a V4-ek helyzetéről. Elmondta, hogy véleménye szerint nem kell „Kánaánként” tekinteni a Nyugatra, hiszen az már a múltban is és most is küzdött a maga válságaival, példaként megemlítve a migrációt és az értékrelativizmust. Ettől függetlenül nem tagadta, hogy valóban sok tekintetben jobb helyzetben vannak a Benelux államok, mint a közép-európaiak, viszont kiemelte, hogy ez leginkább két dolognak köszönhető: egyrészt a több évszázadon át tartó kizsákmányolásnak és gyarmattartásnak; másrészt pedig annak, hogy a második világháborúban őket az amerikai csapatok szabadították fel, így nem kerültek szovjet befolyás alá.

A főosztályvezető hozzátette azt is, hogy annak ellenére, hogy „nincs akkora jólét”, mint a nyugati országokban, a V4 egy átgondolt gazdasági

együttműködés. Ezt alátámasztandó példaként felhozta, hogy a visegrádi országok GDP növekedése meghaladja az EU gazdasági növekedését, illetve, ha a négy ország egy államot alkotna, akkor az „beférne” a G20-ak közé.

Szóba került az is, hogy a V4-ek hogyan tudnának tanulni a nyugati országok hibáiból. Ezzel kapcsolatban Mohay azt mondta, hogy elsősorban „ne legyünk lusták dolgozni” – utalva ezzel arra, hogy az említett országokban az „alantasabb” munkákat már gazdasági bevándorlók végzik el –, védjük meg a határainkat, a legfontosabb pedig, hogy ne adjuk fel a társadalmi szinten fontos elveinket. Ez utóbbira vonatkozóan kiemelte, hogy az értékekhez való ragaszkodás egyfajta biztosítékot jelent arra, hogy a nemzet ne oldódjon fel egy másik kultúrában.

A beszélgetés során téma volt még a visegrádi országok között meghúzódó esetleges ellentétek, például a magyar kisebbség helyzete Szlovákiában. Mohay kifejtette, hogy ilyen ellentétek mindig lesznek, de hosszútávon kifizetődőbb, ha ezek nem jelentik az Együttműködés végét. Mint mondta, a történelmi tapasztalatok alapján a V4-ek eddig minden „forrópont” után visszataláltak egymáshoz az egymásra utaltság miatt.

IDEÁK ÉS PERSPEKTÍVÁK A SZÁMOK TÜKRÉBEN Krasiczyn 2021, 4. nap

A Felczak Intézet IV. Nyári Egyetemének negyedik napján egyik legfontosabb és legérdekesebb találkozója zajlott csütörtök reggel - Prof. Zbigniew Krysiak lengyel közgazdász, a Schuman Eszmei Intézet igazgatója, Barthel-Rúzsza Zsolt a Századvég igazgatóhelyettese, illetve Nagy Márton miniszterelnöki gazdaságpolitikai főtanácsadó, a Magyar Nemzeti Bank volt alelnöke folytatott beszélgetést a Európa gazdasági jövőjéről. A diskurzus során eszmék, perspektívák, és morális kérdések ütköztek a közgazdaság és a politika tényeivel - olyan fontos témákban, mint például az euróövezet bővítésének kérdései, illetve a koronavírus okozta válságból való kilábalás.

A beszélgetést Nagy Márton kezdte, aki beszámolt a lengyel-magyar gazdasági kapcsolatok erősségéről. Elmondta, hogy 2020-ban 4,3 mrd eurós kivitellel hazánk hetedik legfontosabb exportpartnere volt Lengyelország, ami egyfelől magasabb helyezés, mint 2019-ben. Hozzátette viszont, hogy a lengyel-magyar gazdasági kapcsolatoknál még fontosabb, hogy a V4 egészének milyen a kapcsolata az Európai Unióval. Amennyiben a négy közép-európai országot egy partnerként nézzük – fejtette ki - akkor a V4 jelenti Németországnak a legfontosabb import-export partnerét – jócskán megelőzve például az Egyesült Államokat is. Ez pedig nem csak gazdasági, hanem politikai szempontból is pozitívum, hiszen a Visegrádi Együttműködés érdekérvényesítő ereje is növekszik a gazdasági erejével.

Felvetődött a beszélgetés során az közös uniós valutának a témája. Barthel-Rúzsza Zsolt elmondta, Magyarország már megfelel a maastrichti

kritériumoknak, tehát valójában már lenne módja arra, hogy bevezesse a közös uniós valutát. Hozzátette azonban, hogy először még egy kicsit jobban fel kellene zárkózni a többi országhoz, hogy egy ilyen döntés ne okozzon akkora gazdasági sokkot, mint mondjuk Szlovákiában. A legfontosabb ugyanakkor, hogy erős nemzeti fizetőeszközök szükségesek erős nemzetgazdaságok létrejöttéhez, hiszen ezek az előfeltételei egy erős Európa működésének.

A független nemzetgazdaságokkal kapcsolatban felidézésére került Altiero Spinelli európai politikusnak a Ventonenei Manifestumban leírt jóslata, amely szerint egy föderális európai gazdaság nélkül a kontinensen újra háború fog kitörni. Ezzel kapcsolatban Krysiak professzor némi gúnnyal megjegyezte, hogy Spinelli csak egy kommunista aktivista volt közgazdász végzettség nélkül, tehát a véleményét nyugodtan figyelmen kívül lehet hagyni. Nem mondható el ez Robert Schumanról, akinek az elképzelései alapján sikeresen integrálásra kerültek az európai nemzetek egy erős Európa létrehozásához. Krysiak úgy vélte, ez azért tudott megtörténni, mert Schuman nemzetek közösségeként tekintett Európára, amelynek a gazdasági ereje csak akkor fog realizálódni, ha azt erős nemzetgazdaságok alkotják. A professzor ebből kifolyólag politikai és nem gazdasági döntésként tekint a közös valutára. Ezt a gondolatát azzal támasztotta alá, hogy amióta az bevezetésre került, Európa 200 milliárd eurót veszített. Kiemelte, hogy a szóban forgó fizetőeszköznek egyedüli nyertesei egy az Európai Bizottság által megrendelt kutatás alapján Németország és Hollandia.

Értékelésre került a V4-ek gazdaságainak a COVID járvány okozta válságban való teljesítménye. Nagy Márton ezzel kapcsolatban elmondta, hogy Magyarország és Lengyelország olyan gyorsan és hatékonyan abszolválta a pandémia okozta problémákat, hogy gyakorlatilag már kilábaltak a válságból. Állítását a következőkkel támasztotta alá: a 2021-es második negyedévi GDP adatok alapján e két országban már helyreállt a növekedés teljesítménye, illetve ki kell emelni, hogy a válság alatt a munkaerőpiac is stabil maradt. Nagy ezzel szemben felhívta a figyelmet arra, hogy például a mediterrán országokban sokkal nehezebben megy a talpraállítás: a becslések szerint náluk maximum 2022-ben sikerül majd helyreállnia a gazdaságnak. Arra a kérdésre, hogy hogyan teljesített ilyen jól a magyar

gazdaság azt felelte, hogy ez elsősorban annak volt köszönhető, hogy nem volt túl nagy az államadósság és a költségvetési hiány, stabil volt a gazdaság struktúrája, ellenállóképessége, és megvoltak a „pufferek”, amelyeket el lehetett a krízis során engedni. Emellett nagyban hozzájárult még a gyors felépüléshez az is, hogy a magas átoltottságnak köszönhetően Magyarországon hamar újra lehetett nyitni.

Barthel-Rúzsza Zsolt kiemelte a gazdasági helyreálláshoz hozzájáruló nem gazdasági tényezőket is. Ezek közül a legfontosabbnak a gyors és hatékony döntéshozatalt nevezte, hiszen ezáltal elkerülhetőek voltak a nyugati országokban előforduló „tétovázások”. Barthel-Rúzsza beszélt a társadalmainkban meglévő pozitív attitűd erejéről is – a Századvég kutatásai kimutatta, hogy a nyugati országokkal ellentétben az emberek többsége régióinkban pozitívan ítéli meg saját és családja jövőképét és nagyobb morális tartalékokkal rendelkezik. A nem-gazdasági tényezőkről szólva Krysiak kiemelte a közép-európai kormányzatok ideológiai hozzáállását is, amit ő „szolidarizmusnak” nevezett. Szerinte ennek lényege az, hogy a lengyel 500+ programmal, vagy a magyar családpolitikai intézkedésekkel i nem „pénzt osztogatnak”, hanem beruháznak a jövőbe, illetve egyenletes és fenntartható fejlődésben gondolkoznak.

A professzor a beszélgetés ezen a részén kijelentette azt is – ezzel kisebb megdöbbenést okozva a közönségnek –, hogy szerinte végső soron újra háború lesz Európában neoliberalizmus és a szolidarizmus közti ellentét miatt. Az erre vonatkozó közönségkérdése azt felelte, hogy ezt a konfliktust úgy tudják a közép-európai államok átvészelni, ha megtartják keresztény alapjaikat, illetve tovább erősítik a Három Tenger kezdeményezést. Magyar részről Nagy Márton is kiválóan ítélte a Három Tenger kezdeményezést, ugyanakkor megjegyezte, hogy a gazdasági rendszerek és távlati érdekek együttállása mellett szükség van arra is, hogy a politikai rendszerek, struktúrák is hasonlóképp működjenek – ez, ha nem teljesül, komoly gátja lehet a kezdeményezés erősödésének.

/ A FIATALOK ÉS A POLITIKA KÖZÉP-EURÓPÁBAN

A Felczak Intézet IV. Nyári Egyetemének negyedik napján Marcin Bąk beszélgetett Faragó Csabával, a Századvég külügyi vezetőjével a lengyel és a magyar fiatalságnak a közülethez való viszonyulásáról. A diskurzus

során szóba került különösen az ifjabbik és az idősebbik korosztályok közötti szakadék, továbbá az információs kor hatása a fiatalkorúak világlátására.

A beszélgetés elején Marcin Bąk az idősek és fiatalok közötti sokszor emlegetett világnézeti szakadékról beszélt. Kifejtette, hogy Lengyelországban ezt a tézist a baloldali publicisztika kifejezetten erőlteti, fenntartja, illetőleg, hogy már a szociális médiában egyesek arról beszélnek az ifjabbik generációnak, hogy egyáltalán ne hallgassanak az idősebbik korosztályra. Erre reagálva Faragó Csaba azt mondta, hogy ez egy „örökzöld téma”, hiszen például neki már a dédapja is megbotráncozott a rockzenekarokat övező rajongó tizenévesek viselkedésén. Kifejtette viszont, hogy napjainkra az internetnek köszönhetően még láthatóbbá váltak a két generáció közötti kulturális szakadékok.

A politikai elemző konzervatív emberként úgy gondolja, hogy ennek a jelenségnek a hatása úgy mérsékelhető, ha a társadalomban megőrzik azokat a közösségi élettereket, amelyek „eddig is működtek” – kiemelve a család szerepét a kérdésben. Hozzátette: a baloldali ideológusok jobban feszegetik a szóban forgó témát, és mivel „jobban értenek” a brandinghez, ezáltal közelebb tudnak kerülni ahhoz a céljukhoz, hogy újradefiniálják a társadalmat a fiatalságon keresztül. Erre pedig a jobboldalnak azt a választ kell adnia – folytatta gondolatmenetét – hogy egyértelmű alternatív világmépet mutat az ifjabbik nemzedék számára.

Faragó kitért arra is, hogy az elmúlt évtizedben a fiatalság körében növekedést tapasztaltak a baloldali ideológia népszerűségét illetően, ezzel szemben a jobboldali nézetek popularitása „hektikusabb” ívet írt le, krízishelyzetekben például kifejezetten népszerűbbek a jobboldal nézetei.

A beszélgetés során szóba került a politika társadalmi megítélése is. Bąk kifejtette, hogy mindattól függetlenül, hogy ki van éppen hatalmon, a politikusokkal szembeni bizalom mindig is az egyik legalacsonyabb volt a teljes népesség körében. Nincs ez másképp az ifjúság esetében sem: a fiatalok közül azt, aki politikai pályára készül, azt vagy gonosznak és törtetőnek, vagy naivnak és idealistának tartják. Faragó ezzel kapcsolatban elmondta, hogy ez Magyarországon sincs másképp: a fiataloknak körülbelül a 2 százaléka foglalkozik a közélettel. Hozzátette, hogy az emberek körülbelül a húszas, harmincas éveikben kezdenek el érdeklődni a politika iránt, amikor már felismerik, hogy valamilyen tekintetben ők is a „részei”

ennek. Ezzel kapcsolatban a közönségből megkérdezték, hogy hogyan lehetne a fiatalság körében tapasztalható érdektelenséget csökkenteni. Marcin Bąk erre a személyes tapasztalataival válaszolt: ő például évek óta tevékenykedik hagyományőrző csoportokban, ahol azt vette észre, hogy az odacsapódó fiatalok egy idő után elkezdenek jobban érdeklődni a történelem iránt. Ennek hatására pedig később újból érezni kezdték a kötődést a szülőházuk felé, amely miatt pedig politikailag is aktívabbá váltak. Faragó Csaba egyetértett ezzel a szemponttal, véleménye szerint is a közösségépítésben kell keresni a kulcsot az apátia megoldásához. Ezzel kapcsolatban pozitívként megemlítette, hogy Magyarországon azt tapasztalja, hogy az egyéni választókerületekben megválasztott jobboldali képviselők közül sokan különös energiát fordítanak az ifjúsággal való kapcsolattartásra.

A közönség részéről érkezett kérdés azon adattal kapcsolatban, hogy a magyarországi fiatalságnak kevesebb, mint 10 százaléka jár rendszeresen templomba, annak ellenére, hogy a lakosságnak egyébként több, mint a fele vallja magát „a maga módján” vallásosnak”. A kérdés lényegében arra irányult, hogy az egyházak hogyan tudnák „visszacsbítani” a fiatalokat az istentiszteletre. Erre Faragó azt válaszolta, hogy itt elsősorban a szülőknél és az egyházvezetőknek van felelőssége abban, hogy kialakul-e még gyermekben a templomjáró életvitel. Ebből kifolyólag – tette hozzá – nehéz meghatározni, hogy mi lehet egy általános megoldás a kérdésre, viszont biztató a helyzet, hiszen minden második magyar fiatal vallásosnak, illetve kereszténynek mondja magát.

Felvetődött egy olyan közönségkérdés is, hogy milyen veszélyt jelent a társadalomra az, ha csökken a hívők aránya a lakosságban. Faragó Csaba erre azt válaszolta, hogy tulajdonképpen ma már igazából semmilyen: egyfelől azért, mert a kommunista rendszer emiatt már minden következményt elszenvettek, másfelől pedig azért, mert – Orbán Viktor után Antall Józsefet idézve – „Európában az ateista is keresztény”, hiszen a keresztény kultúra olyan szinten beivódott a társadalomba, hogy annak civilizációépítő hatásai egy ateistában is megvannak.

A KRASICZYNI NYILATKOZAT

A Krasiczyni Nyári Egyetem résztvevői, a közéletért, a nemzeteikért és a régióért tevékenykedni kívánó fiatalok javaslatai, ötletei, véleménye alapján készült a Krasiczyni Nyilatkozat, amelyet 2021. augusztus 25-én hirdettünk meg a Krasiczyni Várkastélyban. A dokumentum alább olvasható:

NYILATKOZAT

Mi, magyar és lengyel fiatalok, a 2021-es Krasiczyni Vezetőképző Nyári Egyetem résztvevői,

- átérezve felelősségünket közösségünk, nemzeteink, régióink és kontinensünk iránt,

- felismerve az előttünk álló kihívásokat és a következő évtizedeket meghatározó feladatokat,

- hitet téve Európa keresztény kulturális gyökerei mellett,
- feltétlen közösséget vállalva olyan értékekkel, mint
- az emberi élet fontossága, a fogantatástól a halálig,
- az emberi méltóság megőrzése és védelme,
- a teljes vélemény- és szólásszabadság,
- a társadalmi konszenzus, a párbeszéd jelentősége,
- a párkapcsolatok, a házasság, családalapítás fontossága,
- a nemzeti gazdaságok, hazai piacok védelme,

hangot adunk abbéli meggyőződésünknek, hogy szükség van az Európai Unió mélyreható reformjára, amelyben a magyar és lengyel fiatalok szükségleteinek is hangsúlyos részt kell kapnia. Valljuk, hogy közös történelmünk, szuverenitásunk, közép-európai, visegrádi identitásunk és kultúránk önálló értéket képvisel, amelyet artikulálni kell az Európai Unió fórumán is. Ezért kijelentjük, azon fogunk közösen, együttműködésben dolgozni és ösztönözni kortársainkat, hogy:

- a közéleti tudatosságot erősítve érvényesítsük érdekeinket a párt-politikán kívül, civil alapon is,

- az eszmei polarizáció, a kultúrharc folytatása helyett ismerjük fel saját nemzeti érdekeinket és azonosítsuk saját problémáinkat, az importált témák, ideológiák helyett

- küzdjünk a társadalmi és politikai kérdések átideologizálása ellen
- országaink ifjúsága tényleges reprezentációt szerezzen az Európai Unió irányító szerveiben, annak fórumain,

- terjesszük az alapvető tudásanyagot a régióról, küzdjünk azért, hogy a régiós ismeretek megjelenjenek a középiskolai oktatásban is; az angol mellett biztosítsunk lehetőséget visegrádi és régiós nyelvek tanulására is,
- a Visegrádi Csoport ifjúsági programjainak, ösztöndíjainak forrásai növekedjenek,

- az innováció, a kutatással és fejlesztéssel összefüggő ágazatok tovább fejlődjenek,

- megtörténjen a közösségi médiák, az ezeket működtető nemzetközi vállalatok működésének egységes, európai törvénnyel való szabályozása,

- a szabad mozgás, a munkaerőpiac lehetőségei szélesedjenek, és ezzel párhuzamosan népszerűsítsük a munkavállalást egymás országaiban,

- erősítsük a tudatosságot a környezetvédelemben és a klímapolitikában, figyelembe véve a globális felelősséget, a régiós célokat és a nemzeti érdekeket egyaránt.

Arra kérjük az idősebb generációkat, a politikai döntéshozókat, a véleményvezéreket és a média képviselőit a régióban és az uniós fórumokon, hogy ebben a munkában partnereink legyenek, támogassanak bennünket, teret adjanak ahhoz hogy a nyilatkozat nyomán felmerülő kérdéseket szélesebb fórumokon érdemben megvitathassuk, felkérjük őket, hogy ezen közös gondolkodásnak megjelenési helyet biztosítsanak.

Krasiczyn, 2021. augusztus 26.

**ÖSZTÖN-
DÍJAK,
TÁMOGATOTT
PROJEKTEK**

A FELCZAK-ÖSZTÖNDÍJASOK BESZÁMOLÓI

Megkérdeztünk néhány legutóbbi Felczak ösztöndíjast, hogyan emlékeznek, miben segített, segít nekik a Felczak Intézet által biztosított támogatás...

CSEH-BOGNÁR SZABINA

2021-ben nyertem el a Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézet ösztöndíját, aminek hála sikeresen tudtam folytatni a tanulmányaimat a Varsói Egyetemen. Az ösztöndíj lehetőséget biztosított, hogy fejlesszem a lengyel tudásomat, valamint, hogy megismerkedhessek

Lengyelország kultúrájával és történelmével. Az itt megszerzett ismereteket és tapasztalatot a Kubinyi András Történész Műhely 2022-es programjaiba szeretném hasznosítani.

KÓVÁRI PÁL

Az ösztöndíjnak köszönhetően lehetőségem volt egy félévet tanulni a Varsói Egyetemen, ahol a lengyel nyelvtudásomat is fejleszthettem. Az eltöltött négy hónap alatt beutaztam Lengyelországot, megismerve a lengyel kultúrát, szokásokat és városokat. Ezek mellett betekintést nyertem

az intézet tevékenységébe, részt vehettem a programjaikon és cikkeket írhattam az intézet honlapjára.

FRANTIŠEK LAVIČKA

Nagyon nagyra értékelem a Waclaw Felczak Intézet ösztöndíját. Varsói tartózkodásom során számos történelmi és/vagy kulturális örökség helyszínét látogathattam meg. Részt vettem a „Határon átnyúló együttműködés a Közép-Kelet Európában” konferencián is, amelyet nagyon hasznosnak

találtam. Segített megérteni a lengyel és a magyar álláspontot az Európai Unióval és általában az európai ügyekkel kapcsolatban. Hálás vagyok, hogy egy kis időt tölthettem a téli Varsóban.

JÓZEFINA ŚWIĘCICKA

A Felczak Intézet ösztöndíjának köszönhetően lehetőségem nyílt részt venni a Debreceni Nyári Egyetem által szervezett nyári intenzív magyar nyelvtanfolyamon. A négyhetes tanfolyam során lehetőségem nyílt a magyar nyelvvel való intenzív interakcióra, nyelvtani ismereteim rendszerezésére és szókinccsem bővítésére, valamint kapcsolatteremtésre e nyelv más,

Európa különböző országaiból érkezett rajongóival.

ZEÖLD ZSOMBOR

A közép-európai regionális együttműködések és azok jövőjét tekintve 2021 végén - 2022 elején még mindig nyitott kérdés a 2015-2016-ban, számottevő lengyel támogatással létrehozott Három Tenger Kezdeményezés (HTK, Three Seas Initiative) jövője. A formátum 2019-től kezdve maga

előtt görget egyelőre még megoldatlan kérdéseket, melyek elsősorban a projektek megvalósításához szükséges tőke bevonásáról, illetve (ehhez kapcsolódóan) a HTK politikai jövőjéről szólnak. Interjúk és háttérbeszélgetések segítségével elsősorban erre a két kérdésre kerestem a választ Varsóban a Waclaw Felczak Intézet támogatásával.

VÁLOGATOTT BESZÁMOLÓK A WACŁAW FELCZAK LENGYEL- MAGYAR EGYÜTTMŰKÖDÉSI INTÉZET ÁLTAL TÁMOGATOTT PROGRAMOKBÓL

Nem messze ide van egy ország, amelynek lakói a világ leghosszabb szavát tudják kiejteni: „megszentségteleníthetlenségesegekedeitekért”. Ebben az országban akár 1000 paprika-fajtát is termesztenek, itt születtek a golyóstoll és bolygónk leghíresebb kockájának feltalálói. Valószínűleg már kitaláltatok, hogy Magyarországról van szó. Ezt a közeli és egyben egzotikus országot szeretnénk három füzetben bemutatni nektek – írja az ajánló.

A PaperBeatsRock és a Wonderland Alapítvány a legkisebbekre gondolt, amikor ezt a sorozatot elkészítette – a könyvecskék a kisgyerekek számára közvetít tudást játékos módon, kedves szövegekkel, kiemelkedő színvonalon – Intézetünk büszkén támogatta a kezdeményezés megvalósítását.

/ TESTVÉRISKOLAI PROGRAMSOROZAT JAROSŁAW ÉS EMŐD VÁROSA KÖZÖTT

A jarosławi Szeplőtelen Nővérek iskolája, és az emődi Rákóczi iskola már évek óta gyümölcsöző kapcsolatot ápol. A tavalyi évben a koronavírus némileg átalakított a kezdeti terveket, de ennek ellenére is hasznos és élvezetes programot valósítottak meg, amelybe nemcsak nyelvrák és műhelyfoglalkozások fértek bele, de közös kirándulások is.

/ WACŁAW FELCZAK PROFESSZOR ÉLETMŰVE – A LENGYEL ÉS A MAGYAR NEMZET KINCSE

A Kárpátok lábainál fekvő Pobiedno II. János Pál nevét viselő oktatási központjában intézetünk támogatásával összetett projektet valósítottak meg,

a résztvevő gyerekek lelkes közreműködésével.

amelynek címe: „Prof. Wacław Felczak – a lengyel és a magyar nemzet kincse” volt.

A program keretében komplex iskolai előadások, bemutató órák, óvodai különfoglalkozások, képzőművészeti versenyek, sőt gyalogos versenyek is zajlottak,

/ LISZT POLONICUM - PIANO WORKS VOLUME 1

Tomasz Kamieniak, a kiváló lengyel zeneszerző és zongorista, Liszt Társaság tagja, a nagy magyar zeneszerző lengyel témájú szerzeményeinek gyűjteményét vette lemezre, amely a rangos DUX kiadónál jelent meg. – Intézetünk büszkén támogatta a lemez megjelenését.

/ VI BIAŁOLEKAI MAGYAR NAPOK

A Białolekai Magyar Napok immár hagyománynak számítanak. A programban az idei évben filmvetítések, koncert és történelmi Ikarusz-út is szerepelt. A rendezvény ismét a Wacław Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézet társfinanszírozásával valósult meg.

A kortárs magyar filmművészet szemléje a fesztivál alatt betekintést adott az elmúlt évek egyik

legérdekesebb és legeredetibb filmművészetébe: a Magyar Napokon a *Viszki*, a *Jupiter holdja*, a *Testről és lélekről*, és a *Természetes fény*.

A rendezvény csúcspontja a Vołosi együttes koncertje volt, ők a kortárs zenei élet egyik legizgalmasabb és legdinamikusabb zenekara. Magával ragadó energiájátékuk átlépi a zenei és földrajzi határokat, teljesen ellenállhatatlan keveréket és eredeti zenei stílust alkotva.

Az események sorát immár hagyományosan egy történelmi Ikaruson tartott kirándulás zárta Białoleka Magyarországgal kapcsolatos helyszínein.

/ LUBLINI IMÁZSFILM A MAGYAR-LENGYEL KAPCSOLATOKRÓL

A Roztocze Eurorégió Helvi Önkormányzatok Szövetsége készítette

a „Lengyel, magyar - két jó barát. Lubelskie, Magyarországhoz közeli vajdaság c.” videós projektet, amelynek elsődleges küldetése a turistaforgalom erősítése ebben a régióban.

A projekt célja a lengyel-magyar kapcsolatok népszerűsítése, különösen a Lubelskie vajdaságban. A filmben megjelennek a infrastrukturális projektek – a Via Carpatia útvoval, gazdasági projektek – a Három Tenger kezdeményezés is, miközben bemutatják a Lengyelország és Magyarország közös történelmét, valamint a hatékonyan lezajlott nemzetközi együttműködés által biztosított két ország fejlődési lehetőségeit. Lengyelország és Magyarország közötti turistaforgalom erősítésében.

A Wacław Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézet a kezdeményezés társfinanszírozója volt.

/ A CRACOW SINGERS KONCERTJE PAD ZOLTÁN VEZÉNYLETÉVEL A LISZTÜNNEPEN

A The Cracow Singers egy tapasztalt, hivatásos énekesekből álló kamarakórus, amely a különböző művészeti formák és egyéb társterületek kapcsolatára koncentráló újszerű projektekkel azonnal felpörgette az

előadóművészet világát. A régi és kortárs zene egyforma súllyal van jelen az a cappella repertoárjukban, és gyakran koncerteznek zenészekkel és zenekarokkal, akár a dzsessz, akár a komolyzene területéről.

Pad Zoltán most Liszt néhány szerzeményén és a visegrádi országok zeneszerzőinek művein keresztül kalauzolja el a közönséget. Magyarországot cseh, lengyel és szlovák művészek mellett két középgenerációs zeneszerző képviselte. A koncert Intézetünk támogatásának köszönhetően jött létre.

Szymanowski: *Sześć pieśni kurpiowskich (Hat kurpiai népdal)*

Kodály: *Norvég leányok*

Hrušovský: *Tri etúdy (Három etűd)*

Márton Levente Horváth: *O vos omnes*

Penderecki: *O gloriosa Virginum*

Górecki: *Totus tuus*

Liszt: *Ave verum corpus*

Liszt: *Salve Regina*

Eben: *Cantico delle creature*

Gyöngyösi: *O Maria, noli flere*

Karmester: Pad Zoltán

Művészeti vezető: Karol Kusz

/ 15. MAGYAR FILMTAVASZ - ÖSSZEL

Jubileumi és egyben rendhagyó volt a 15. Magyar Filmtavasza amely 2021-ben kivételesen ősszel és online formában került megrendezésre.

Az utóbbi egy-két év díjazott magyar játék- és rövidfilmjei október 18-25 között Lengyelország egész területéről megtekinthetőek voltak a stúdiómozikat tömörítő legnagyobb lengyel online filmes platformon. A fesztivál „élő” megnyitóját október 16-án tartották Krakkóban, díszvendége a lengyel szakot is végzett Kocsis Ágnes volt, aki Éden című filmjének krakkói bemutatójára érkezett Lengyelországba.

Az idei Őszi Magyar Filmtavasza keretében tizenöt új, számos rangos, külföldi fesztiválon díjazott produkció (6 nagyjáték- és 9 rövidfilm) került bemutatásra a lengyel közönségnek.

Játékfilmek

Éden 2020, 153', Rend.: Kocsis Ágnes

Drakulics elvtárs 2019, 95', Rend.: Bodzsár Márk

Seveled 2019, 90', Rend.: Orosz Dénes

Akik maradtak 2019, 84', Rend.: Tóth Barnabás

Szép csendben 2019, 80', Rend.: Nagy Zoltán

Trezor 2018, 75', Rend.: Bergendy Péter

Rövidfilmek

Entropia 2018, 10', Rend.: Flóra Anna Buda

Matches 2019, 12', Rend.: M. Tóth Géza

Utolsó vacsora 2019, 9', Rend.: Rofusz Ferenc

Dűne 2020, 4', Rend.: Ulrich Gábor

Két csík 2019, 31', Rend.: Dudás Balázs

Szabadok 2019, 18', Rend.: Bernáth Szilárd

Hagyaték 2020, 25', Rend.: Hódi Jenő

Újjászületés 2019, 12', Rend.: Dombrowszky Linda

Báthory Expressz 31', Rend.: Ducki Tomek, Ducki Witek

Egy nap a határon 2019, 26', Rend.: Ducki Witek

/ LENGYEL-MAGYAR FALFESTMÉNY SZCZECINBEN

Szczecin városában a Patriotyczna Pogoń Szczecin egyesület kezdeményezésére nagy formátumú falfestményt készítettek az 1956-os magyar szovjetellenes forradalom emlékére.

Szczecin lakói 65 éve szolidárisan támogatták a budapesti Csepel kerület lakóit. A projekt a Waław Felczak Lengyel-Magyar Együttműködési Intézet finanszírozásának köszönhetően valósult meg.

A hazafias falfestmény nemcsak a lengyel-magyar barátság szimbolikus hangsúlyozására szolgál, hanem oktatási szerepet is betölt. A falfestmény tartalmaz egy QR-kódot is, amelyet a járókelők okostelefon vagy tablet segítségével beolvashatnak, és elolvashatják a 65 évvel ezelőtti események részleteit.

/ KÖZÖSEN A SZABADSÁGÉRT! - FALFESTMÉNYT LEPLEZTEK LE POZNAŊBAN

2021. december 13-án, a lengyelországi hadiállapot bevezetésének évfordulóján leplezték le a Poznańi Június és az 1956-os Magyar Felkelés 65. évfordulójának szentelt óriási falfestményt Poznańban.

A falfestmény a Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együttlüködési Intézet által finanszírozott „Egybe-köt minket a barátság és a szolida-

ritás: 1956 júniusa és októbere” projekt keretében jött létre.

/ JANOSIK GYERMEKSEREGE – NAGYKONCERT AZ EIFFEL MŰHELYHÁZBAN

Dwa Bratanki – Két Barát Emlékkoncert Szent II. János Pál pápa tiszteletére címmel különleges koncertet ad a 150 gurál gyermekből álló Mała Armia Janosika (Jánosik Kis Serege), azaz Lengyelország legnagyobb együttese.

A koncertre december 18-án, került sor az Eiffel Műhelyház színpadán, a Kelet-Európai Fiatalokért Egyesület szervezésében, Intézetünk támogatásával.

Az együttes a Podhale környéki gurálok kultúrája által ihletett népzene és népzene előadó zenekar és művészeti csoport, amely

2015-ben jött létre Damian Pałasz, Raba Wyżna-i hegedűs kezdeményezésére. A Janosik Gyermekserege száznyolcvan tagot számlál (a legfiatalabb közreműködő kettő, a legidősebb hetven esztendő). A csoport Raba Wyżna és környékéről származó gyerekeket és fiatalokat tömöríti, és az előadók közös jellemzője a regionális zene és a Podhale régió hagyományai iránti szenvedély.

A világtörténelem nagy könyvét átlapozva nehezen találunk

még két olyan nemzetet, mint a lengyeleket és magyarokat, akik nyelvükben nagy távolságra vannak egymástól, még is ezer esztendeje váll – vállvetve harcolnak egymás szabadságáért, jólétéért, jövőjéért. Mi lehet ennek a titka? Honnan eredeztethető ez a nagy barátság? A válasz egyszerű: a két nép lelkében. Egy a hitünk, egy az Istenünk, egy a küldetésünk, egy Égi Édesanya oltalmában élhetünk. Ezer esztendeje óvjuk a Keresztény Európát a pogány betörésektől, az iszlám hódításoktól, a kommunista ideológiáktól, az újkori népvándorlásoktól és a családot ért támadásokkal szemben. Mi vagyunk Európa utolsó reménye, az Öreg Kontinens élő lelkiismerete, a két bástya, melyek ha megroppannak, a remény is szertefoszlik, hogy valaha a romok után újra talpra tudunk állni. Ezért fontos, hogy az ezer éves összekapaszkodásunkat az utánunk érkező generációkban is erősítsük. – állt a koncert ajánlójában.